

INTERVIEW MET 'WORKSHOP MASTER' HUIB SCHOOTS • huib.schoots@gmail.com

Door Hans van Loenhoud

Een van de leuke onderdelen van het TestNet Voorjaarsevenement 2015 zijn de workshops. Daar komen we dit jaar iets bijzonders tegen: een spreker die zowel 's morgens als 's middags een workshop voor zijn rekening neemt. Een goede reden voor de redactie van TestNet Nieuws om eens te gaan praten met Huib Schoots, de spreker in kwestie.

Huib, de meeste TestNetters kennen jou als bevlogen tester, voormalige TestNet-bestuurder en actief spreker. Maar wellicht zijn er een paar nieuwe leden die nog geen kennis hebben gemaakt. Kun je voor hen in grote lijnen jouw positie in testland schetsen – verleden, heden en toekomst?

Ik ben een tester in hart en nieren! Met mijn passie voor het vak probeer ik met veel energie anderen te inspireren en te motiveren. Ooit in 1996 begonnen als ontwikkelaar bij het voormalige CMG en via een rol als testnavigator het testvak ingerold. Veel verschillende rollen gehad bij diverse organisaties: tester, testcoördinator, testmanager, coach, trainer, projectmanager en lijnmanager. Ik ben altijd op zoek naar leuke en interessante uitdagingen waarin ik iets nieuws kan neerzetten, kan helpen verbeteren of er veel geleerd kan worden. Ik heb de bijzondere combinatie dat ik zowel een team van 50+ mensen kan aansturen als ook zelf een goede tester ben. Ik geef veel trainingen en workshops, en coach organisaties en testers. Eind juni geef ik voor het eerst zelfstandig de cursus Rapid Software Testen, ontwikkeld door James Bach en Michael Bolton. De afgelopen drie jaar heb ik intensief samengewerkt met Michael en James om hier te komen. Uniek, want ik ben de eerste Europeaan die dit kan en mag doen. Het verder uitdragen van het context-driven gedachtegoed is mijn missie voor de komende jaren. Improve Quality Services geeft me die kans en de ruimte om dit samen met een groep enthousiaste collega's te doen.

Context-driven testen zeg je?

Projecten zijn onvoorspelbaar en vaak complex. Ze zijn volledig afhankelijk van de mens en het gedrag van de mens. Om complexe, steeds wijzigende situaties het hoofd te bieden, hebben testers veel verschillende vaardigheden nodig. Maar ook de software is complex en de problemen die we tegen komen zijn vaak lastig en uitdagend. Context-driven testen stelt dat mensen het belangrijkste onderdeel zijn van de projecten. Excellente vaardigheden zijn daarom essentieel. Context-driven testers trainen die dan ook vaak en uitgebreid. Context-driven testen bevordert scepsis, kritisch denken en pleit voor het oplossen van problemen in plaats van louter het toepassen van standaards. Als je wilt weten waarom ik een context-driven tester ben, lees dan mijn verhaal op de website van DEWT (<http://dewt.wordpress.com/2014/02/28/why-i-am-context-driven-huib-schoots/>).

Wat doe je nu? En wat zijn je plannen voor de toekomst?

Op dit moment ben ik ad interim Manager Business Management bij Stater waar ik in het MT in de business unit Information Services verantwoordelijk ben voor testen, releasemanagement, strategie, architectuur, IT-ontwikkelteams voor 'kleine' softwarewijzigingen, informatiebeveiliging en risk. Een hele mooie uitdaging, omdat Stater een hard groeiende, succesvolle, dynamische en ambitieuze organisatie is waar we agile en continuous delivery implementeren. Om daarin zoveel verantwoordelijkheid te hebben en te kunnen helpen bij de verdere professionalisering van de IT-organisatie, is het, behalve dat erg leuk is, ook iets dat heel goed bij me past.

De toekomst? Nog heel veel mensen inspireren, veel leren, kennis delen en nog meer uitdagingen oppakken. Dat kan van alles zijn, maar het is zeer waarschijnlijk altijd wel iets op het snijvlak van mensen, testen en IT. Dit jaar komen twee grote dromen uit: een keynote op een grote internationale conferentie en RST-trainer worden. Voorlopig heb ik mijn handen vol aan de uitdagingen bij Stater. Daarna kijken we wel weer verder...

Jouw bijdrage aan het komende TestNet Voorjaarsevenement 'Boodschappers van de koning: de kracht van testrapportage' bestaat uit twee verschillende workshops. Dat is uniek. Hoe is dat zo gekomen? En wat vind jij zo leuk aan het geven van workshops (naar ik aanneem)?

Bij TestNet ben ik vier jaar bestuurslid geweest en heb ik in diverse werkgroepen en in de activiteitencommissie gezeten. Dat was een leuke tijd. Zodoende heb ik veel mensen uit de testcommunity leren kennen. Ik ben uit het bestuur gegaan, omdat ik graag zelf op het podium wilde staan om presentaties en workshops te geven. Doordat TestNet het beleid heeft dat bestuursleden en leden van de activiteitencommissie in principe niet op het programma kunnen staan, was dat lastig. Het delen van kennis vind ik een essentieel onderdeel van mijn werk en is ook iets dat ik veel doe. Ik sta graag voor de 'klas', deel mijn kennis in mijn netwerk en via Skype. Verder spreek ik inmiddels regelmatig op conferenties. Presenteren en mensen iets leren in een workshop vind ik echt heel leuk. Een presentatie is meestal eenrichtingsverkeer. Een workshop is veel interactiever en geeft meer mogelijkheden. Interactief met elkaar bezig zijn, van elkaar leren en lol hebben zijn belangrijke aspecten in workshops. Volgens mij leer je daarom ook meer in een workshop. En ik kan niet zo goed stil zitten, daarom past workshops doen ook beter bij mij :-)

De reden dat ik twee keer met een workshop op het programma sta, is inderdaad uniek en heel gaaf. Hoe dat zo gekomen is, zou je de programmacommissie moeten vragen.

Het thema van het voorjaarsevenement spreekt me erg aan. Testrapportage is een onderbelicht en onderschat onderwerp dat al langer mijn aandacht heeft. Testrapportage is veel meer dan het schrijven van een document dat testcases en bugs telt aan het einde van een project. In 2013 besteedde ik daar al aandacht aan in een presentatie en een serie blogposts (<http://www.huibschoots.nl/wordpress/?p=1173>) over wat testers kunnen leren van sociale wetenschappen.

Waar gaat jouw workshop 'Telling the testing story; storytelling for testers' over?

Ik zie dat er vaak een gebrek is aan overzicht in IT-projecten. Zoals eerder gezegd werken we in een behoorlijk complexe wereld. Door de snelheid waarin projecten gaan, is het lastig om overzicht te houden. Een belangrijke taak van testen is inzicht geven in de werkelijke status van een project en het product waaraan gewerkt wordt. Om dat te doen, heb je dus overzicht nodig. In de context waarin je opereert, de status van het product dat je test, maar zeker ook in de testen. We kunnen niet alles testen, hebben vaak te maken met meerdere stakeholders en moeten keuzes maken. Dus moeten we onszelf regelmatig de vraag stellen wat NU het belangrijkste is dat we kunnen doen. Rapportage helpt daarbij. Rapid Software Testen heeft daar een bijzondere en effectieve oplossing voor: de testing story! Daarover gaat mijn workshop in de avond: 'Telling the testing story, storytelling for testers'.

Testing story? Storytelling? Is dat niet een ander woord voor hetzelfde?

Nee, dat denk ik niet. Storytelling is het vertellen van verhalen, een belangrijke vaardigheid. De testing story is een concept, een structuur, een manier om te rapporteren. Het komt uit Rapid Software Testen en is een verhaal dat in essentie drie onderdelen bevat: het product (het testobject), onze testen en de kwaliteit van onze testen.

Vorig jaar op de Summerschool heb ik een workshop storytelling voor testers gedaan samen met Mieke Bouma van de Storytelling Academy (<http://www.storytellingacademy.nl/>). Een bijzondere, interessante en leerzame middag waarop we veel leuke reacties kregen. Daarna heb ik zelf de driedaagse basistraining 'Apprentice Storyteller' in de Leergang Chief Storyteller aan de Storytelling Academy gedaan. Drie bijzondere leuke dagen waarin we, aan de hand van de reis van de held, met veel inspirerende voorbeelden leerden hoe goede verhalen in elkaar zitten. Deze training en de testing story uit Rapid Software Testing hebben me geïnspireerd om de workshop te ontwikkelen. Ik denk dat testers geloofwaardiger worden en van meer waarde zijn door meer verhalen over het testen te vertellen. Een goed verhaal over het testen in plaats van een reeks cijfers rapporteren. Je kent ze wel, een ingevulde template, een document dat de testresultaten optelt en aantallen uitgevoerde testen en pass/fail-ratio's opsomt. Iets waar onze stakeholders eigenlijk helemaal niks mee kunnen. Maar ja, deze folklore is al jaren de standaard... De testing story helpt structuur te geven aan een goed verhaal over testen waar onze stakeholders blij van worden!

De ochtendsessie, samen met Jackie Frank en Pascal Dufour, heeft de intrigerende subtitel 'The Good, the Bad & the Ugly!' Kan je daar ook iets meer over vertellen?

Het idee daarvoor ontstond toen ik jurylid was bij de Software Testing World Cup (<http://www.softwaretestingworldcup.com/>)(STWC) vorig jaar zomer. Aan de Europese voorronde deden zo'n 180 teams mee die drie uur de tijd hadden en met een team van maximaal vier personen een online sales tool testten. Uiteraard werd ook verwacht dat ze daarover een rapportage zouden schrijven. Tijdens het jureren heb ik minimaal de helft van de bug reports en testrapportages gezien. Het viel me op dat maar een klein deel van behoorlijk niveau was. Er zaten vele slechte rapportages tussen. Sommigen waren zelfs niet om aan te zien!

Toen ik zoveel verschillende rapportages 'naast' elkaar zag, besepte ik dat hier een mooie workshop in zat. Ik heb collega-juryleden Jackie en Pascal benaderd om samen met hen deze workshop te doen. Jackie kwam met de subtitel 'The Good, the Bad & the Ugly' en die past perfect bij wat we willen laten zien. Door de rapportages uit de STWC te bestuderen, leren de deelnemers wat goede, slechte en hele lelijke elementen in rapportages zijn. Theoretische presentaties over rapportages zijn saai. Daarom willen wij met de deelnemers interactief aan de slag. Leren door gezamenlijk naar de testrapporten uit de STWC te kijken. Samen doen we een inhoudelijke retrospectieve van de rapportages. Ook nodigen we de deelnemers uit om een testrapportage uit een recent project mee te brengen. In groepen bekijken we deze rapportages en geven we elkaar feedback. Hierdoor brengen we het geleerde direct in de praktijk en gaat iedereen naar huis met nuttige en bruikbare feedback!

Geweldig, Huib, het enthousiasme spat er weer van af, zoals we van je gewend zijn. Reken maar op volle zalen bij jouw workshops. Veel plezier gewenst, voor jou als spreker en voor ons als toehoorders! ←